

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 288/2010-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 142/2003, za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 142/2003 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 142/2003 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o., trovy konania v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridsaťjeden centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. J. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 288/2010 z 30. augusta 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o. (ďalej len „s'ťažovateľka“), v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 142/2003 (ďalej aj „namietané konanie“). Vo zvyšnej časti, ktorou s'ťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy v konaniach vedených Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Cob 7/2007, sp. zn. 3 Cob 8/2007 a sp. zn. 3 Cob 81/2009 a základného práva podľa čl. 46 ústavy v namietanom konaní vedenom okresným súdom, bola s'ťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá.

Zo sťažnosti vyplýva, že právny predchodca sťažovateľky podal 15. októbra 2002 Okresnému súdu Bratislava I žalobu (22. novembra 2002 postúpenú vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava III), ktorou uplatnil nárok na zaplatenie ceny za realizáciu dohodnutého diela.

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v jej právnej veci právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zároveň požadovala prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Napokon žiadala priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € a úhradu trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3416/2010 zo 6. júla 2010. V pripojenom stanovisku zákonnej sudkyne sa okrem chronológie procesných úkonov vykonaných v doterajšom priebehu napadnutého konania okrem iného uvádza:

„Z prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že od 07. 05. 2003, kedy bol spis zapísaný do môjho oddelenia 25 Cb, do 1. pojednávania vecí, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. 09. 2004, prešlo pomerne dlhé obdobie, ktoré ale bolo spôsobené neprimerane veľkým počtom spisov v oddelení 25 Cb, konkrétne k 01. 10. 2003 756 vecí a k 01. 11. 2004 618 vecí, vzhľadom k čomu som nebola schopná zabezpečiť plynulosť vybavovania vecí bez prieťahov. Vzniknutú situáciu som opakovanie signalizovala predsedovi súdu, signalizácia z 01. 10. 2003 je evidovaná pod Spr. 3117/2003 a signalizácia z 08. 11. 2004 pod Spr. 3022/2004.

Od septembra 2004 som vo veci konala plynulo, bez prieťahov. Dňa 17. 05. 2010 som určila termín ďalšieho pojednávania na deň 27. 09. 2010 a to z dôvodu plánovaného čerpania dovolenky v letnom období.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujala stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 15. októbra 2010, v ktorom okrem iného uvidela:

«K momentom zbytočných prietahov v činnosti OS Ba III ako inštitúcie, resp. celkovo neprimeranej dlhému času súdneho konania:

- *na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR objektívne nestačí, aby všeobecné súdy vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/1998, II. ÚS 157/2002, I. ÚS 76/2003, III. ÚS 29/2003, III. ÚS 239/2006). K vytvoreniu „stavu právnej istoty“ dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ – II. ÚS 26/1995, III. ÚS 87/2002, III. ÚS 127/2003. Sťažovateľ je presvedčený, že vytvoreniu právnej istoty tým, či iným smerom sa KS v Bratislave cielene vyhýba.*

- *Dĺžka súdneho konania by mala v „rozumnej miere“ zodpovedať aj intenzite faktorov, ktoré môžu konanie predlžovať – III. ÚS 49/2001, resp. II. ÚS 57/2001. Sťažovateľ nedokáže akceptovať za rozumný faktor eklatantnú snahu konkrétnych ľudí, pôsobiacich na KS v Bratislave „donútiť“ OS Ba III, aby ten rozhodol v rozpore s dôkaznou situáciou a aby sa takto „zabarikadovala“ sťažovateľovi prípadná možnosť voči protirečiacim si rozsudkom súdu 1. a 2. stupňa podať dovolanie.*

- *V sťažovateľovej kauze ide o spor o zhotovenie diela – takú kauzu ÚS SR spravidla nehodnotí ako právne zložitú – III. ÚS 75/2003. V rozmedzí prijatej ústavnej sťažnosti je ale smerodajné, že v konaní o predmetnej ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR, týkajúcej sa namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov na strane súdu, sa posudzuje zodpovednosť súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje, ako orgánu verejnej moci, nie prípadná individuálna zodpovednosť sudcu či iného pracovníka súdu za zavinenie zbytočných prietahov. Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vytvára pre oprávnené osoby širšiu právnu ochranu ako len pred*

úmyselným alebo nedbanlivostným správaním sudcu konajúceho vo veci. Aj v prípade neexistencie zavinenia na strane sudcu môže teda dôjsť k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov – II. ÚS 52/1999. Všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená. Vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR teda implicitne obsahuje príkaz pre všetky stupne všeobecného súdnictva, ktoré sú, resp. budú involvované v danej veci, konať bez zbytočných prieťahov.»

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu zo 6. júla 2010 k sťažnosti bol aj prehľad procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania, ktorý zodpovedá obsahu súdneho spisu okresného súdu zapožičaného ústavnému súdu a ktorý bol takýto:

- «- žaloba podaná 28. 10. 2002 na Okresný súd Bratislava I*
- 22. 11. 2002 spis postúpený tunajšiemu súdu a pridelený do oddelenia Rob, sp. zn. 42 Rob 3273/2002*
- 13. 12. 2002 výzva na zaplatenie SP, expedovaná 18. 12. 2002, doručená žalobcovi – sťažovateľovi 23. 12. 2002*
- SP zaplatený 14. 01. 2003*
- 21. 01. 2003 vydaný Platobný rozkaz č. k. 42 Rob 3273/02-58, expedovaný 10. 02. 2003 a doručený 27. 02. 2003 právnenému zástupcovi žalobcu*
- 06. 03. 2003 žalovaný E., a. s. podal proti platobnému rozkazu odpor*
- 11. 03. 2003 výzva žalobcovi na vyjadrenie sa k odporu, expedovaná 26. 03. 2003, doručená právnenému zástupcovi žalobcu 27. 03. 2003*
- 07. 04. 2003 doručené súdu vyjadrenie žalobcu k podanému odporu*
- 07. 05. 2003 spis prevedený od „oddelenia“ 25 Cb pod sp. zn. 25 Cb 142/2003*
- 20. 04. 2004 súd určil termín pojednávania na 21. 09. 2004*
- 21. 09. 2004 pojednávanie vo veci*
- 30. 11. 2004 pojednávanie odročené na žiadosť žalovaného*
- 22. 03. 2005 pojednávanie odročené z dôvodu procesného návrhu žalobcu na zámenu účastníka konania na strane žalobcu*
- 30. 03. 2005 uznesenie č. k. 25 Cb 142/2003-124, ktorým súd pripustil zámenu žalobcu, doručené právnenému zástupcovi žalobcu 25. 04. 2005*

- 28. 06. 2005 pojednávajúce odročené na 19. 09. 2005
- pojednávajúce, ktoré sa malo konať 19. 09. 2005. bolo zrušené z dôvodu procesných návrhov žalobcu na vypočutie svedkov doručeného súdu 30. 08. 2005
- 24. 11. 2005 pojednávajúce odročené z dôvodu žiadosti žalovaného
- 09. 02. 2006 pojednávajúce
- 27. 04. 2006 pojednávajúce
- 19. 06. 2006 pojednávajúce
- 23. 10. 2006 pojednávajúce; odročené za účelom vyhlásenia rozsudku
- 30. 10. 2006 pojednávajúce a vyhlásenie rozsudku, ktorý bol doručený právnenému zástupcovi žalobcu 11. 12. 2006
- 27. 12. 2006 odvolanie žalovaného voči rozsudku
- 05. 01. 2007 spis predložený Krajskému súdu v Bratislave
- 02. 05. 2007 pojednávajúce Krajského súdu v Bratislave, odročené na neurčito
- 12. 09. 2007 pojednávajúce na Krajskom súde v Bratislave
- 31. 10. 2007 pojednávajúce na Krajskom súde v Bratislave; uznesenie č. k. 3 Cob 7/2007-279, ktorým bol zrušený rozsudok tunajšieho súdu a vec bola vrátená na ďalšie konanie
- 28. 12. 2007 spis doručený tunajšiemu súdu Krajským súdom v Bratislave, rozsudok doručený právnenému zástupcovi žalobcu dňa 22. 01. 2008
- 07. 04. 2008 úprava sudcu – určenie termínu pojednávania na 02. 06. 2008
- 02. 06. 2008 pojednávajúce
- 22. 09. 2008 pojednávajúce, odročené za účelom vyhlásenia rozsudku
- 29. 09. 2008 pojednávajúce, vyhlásenie Rozsudku, ktorý bol dňa 11. 11. 2008 doručený právnenému zástupcovi žalobcu
- 13. 11. 2008 odvolanie žalovaného voči rozsudku
- 13. 01. 2009 uznesenie č. k. 25 Cb 142/2003-346, ktorým súd zrušil uznesenie tunajšieho súdu č. k. 25 Cb 142/2003-341 zo dňa 14. 11. 2008, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie
- 17. 03. 2009 spis predložený Krajskému súdu v Bratislave
- 06. 04. 2009 námietka zaujatosti celého Krajského súdu v Bratislave podaná žalobcom – sťažovateľom

- 17. 02. 2010 pojednávanie na Krajskom súde v Bratislave, uznesenie č. k. 3 Cob 81/2009-361, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok tunajšieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie

- 07. 04. 2010 spis doručený tunajšiemu súdu Krajským súdom v Bratislave

- 14. 04. 2010 doručenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3 Cob 81/2009-361 právnenému zástupcovi žalobcu

- 17. 05. 2010 úprava sudcu – určenie termínu pojednávania na deň 27. 09. 2010.»

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe právneho predchodcu sťažovateľky (obchodnej spoločnosti M., spol. s r. o.) pôvodne podanej 15. októbra 2002 Okresnému súdu Bratislava I, ktorou si uplatnil proti odporcovi nárok na zaplatenie pohľadávky – ceny zhotoveného diela na základe uzavretej zmluvy o dielo. Predmetná vec bola 22. novembra 2002 postúpená vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava III na rozhodnutie, ktorý uznesením sp. zn. 25 Cb 142/2003 z 30. marca

2005 pripustil, „*aby z konania vystúpil doterajší navrhovateľ M., spol. s r. o., a na jeho miesto vstúpil M. spol. s r. o.*“.

Ústavný súd konštatuje, že z hľadiska rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ide o štandardnú vec, ktorá nie je po právnej ani po faktickej stránke natoľko zložitá, aby okresný súd zbavila zodpovednosti za stav, v akom sa napadnuté konanie nachádza v čase meritórneho prerokovania sťažnosti, vyhodnotený v ďalšej časti tohto nálezu.

2. Ústavný súd hodnotiac priebeh napadnutého konania nezistil relevantné skutočnosti, ktoré by z aspektu doterajšej dĺžky konania bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky.

3. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci sťažovateľky došlo k zbytočným priet'ahom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka do konania vstúpila namiesto pôvodného navrhovateľa (zámena účastníka) na základe uznesenia okresného súdu z 30. marca 2005, ktorý pripustil jej vstup do konania namiesto jej právneho predchodcu, čím došlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, a teda aj k vymedzeniu časti napadnutého konania, v súvislosti s ktorou sťažovateľka môže relevantne uplatňovať základné právo na konanie bez zbytočných priet'ahov. Vzhľadom na to, že sťažovateľka do konania vstúpila až na základe uznesenia z 30. marca 2005 v dôsledku singulárnej sukcesie, ústavný súd nepodrobil preskúmaniu tú časť konania, ktorá sa týkala právneho predchodcu sťažovateľky.

Postup okresného súdu vo vymedzenom období napadnutého konania sa vyznačoval najmä neefektívnosťou.

V súvislosti so záverom o neefektívnom postupe okresného súdu poukazuje ústavný súd na uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Cob/7/07 a 3 Cob/8/07 z 31. októbra 2007,

ktorým bol rozsudok okresného súdu z 30. októbra 2006 v napadnutej vyhovujúcej časti zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. V odôvodnení je okrem iného uvedené:

„Predmetom sporu je zaplatenie 268.504,60 Sk, čo predstavuje nezaplatenú časť ceny diela. Vykonanie prác, ako i výška vyúčtovanej sumy je medzi účastníkmi nesporná. Spornou otázkou, ktorá je podstatná pre posúdenie oprávnenosti odvolania, zostalo len to, či žalovaný 27. 5. 2002 oprávnenne započítal svoju pohľadávku 268.505,- Sk z titulu zmluvnej pokuty voči pohľadávke žalobcu a výška tejto pohľadávky.

Odvolaací súd sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že žalovanému nárok na zmluvnú pokutu nevznikol, pretože mešká so stavebnou pripravenosťou, špecifikáciou dverí a následne aj s úhradou zálohových faktúr, a preto žalobca sa nemohol dostať do omeškania. Súd prvého stupňa tento záver vyvodil predovšetkým z toho, že podľa bodu 4.3.1 zmluvy žalobca bol povinný nastúpiť na montáž po uplynutí 6 týždňov od zaplatenia zálohových faktúr, posledná zálohová faktúra bola zaplatená 16. 11. 2001, preto žalobca mohol a mal začať s vykonávaním diela až 29. 12. 2001, pričom podľa bodu 3.1 zmluvy mal na vykonanie diela termín 4 mesiace. Súd prvého stupňa taktiež nesprávne uviedol, že 4 mesiace uplynuli 30. 5. 2002, keď správne malo byť uvedené 30. 4. 2002...

Vzhľadom na uvedené nie je správny právny záver súdu prvého stupňa, že žalobca sa nemohol dostať do omeškania, pretože svoj záväzok nemohol splniť pre neposkytnutie dohodnutého spolupôsobenia (omeškanie žalovaného) /§ 370 Obch. zák./. Žalovanému preto vznikol nárok na zmluvnú pokutu dohodnutú v čl. X bod 10.2 zmluvy. Súd prvého stupňa v konaní neskúmal, či zmluvná pokuta je vyúčtovaná v správnej výške a ani dĺžku omeškania zhotoviteľa s dokončením diela vzhľadom na svoj právny názor, a tým odňal žalovanému možnosť konať pred súdom... V novom konaní súd prvého stupňa vec prejedná otázku započítania zmluvnej pokuty voči pohľadávke žalobcu a rozhodne v zmysle § 224 ods. 3 O. s. p. i o trovách konania.“

Aj ďalší meritórny rozsudok okresného súdu z 29. septembra 2008 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Cob 81/2009 zo 17. februára 2010 v napadnutej vyhovujúcej časti zrušený a vec bola okresnému súdu opätovne vrátená na ďalšie konanie. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia krajského súdu bolo okrem iného uvedené:

„Odvolačí súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v napadnutej vyhovujúcej časti prevyšujúcej sumu 10.327,- Sk a § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti nie je vecne správny, keď súd prvého stupňa nevyhodnotil správne vykonané dôkazy a vec následne neposúdil správne po právnej stránke...

Kedže súd prvého stupňa iným spôsobom vyhodnotil vykonané dôkazy a dospel k nesprávnym právnym záverom o výške zmluvnej pokuty a dĺžke omeškania žalobcu, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. b/ O. s. p. zrušil a vec mu podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude povinný opätovne sa zaoberať zápočtom vzájomných pohľadávok a okamihom, v ktorom sa stretli.“

Poukázanie zákonnej sudkyne v prílohe vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti na „*neprimerane veľký počet spisov v oddelení 25 Cb*“, v dôsledku čoho nebolo možné zabezpečiť plynulosť vybavovania vecí bez prieťahov, ústavný súd nemohol akceptovať, keď v súvislosti s uvedeným už v predchádzajúcej judikatúre (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) konštatoval, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 142/2003 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 4 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala najmä na to, že okresný súd *„svojou neefektívnou procesnou prácou a opakovanou nečinnosťou spôsobil a stále spôsobuje sťažovateľke mimoriadne ťažkosti. Treba si uvedomiť, že sťažovateľ osem rokov nemá zaplatené za vykonané, odovzdané a žalovanou stranou zužitkované dielo, pričom mu vznikla voči štátu rozsiahla daňová povinnosť (odvod DPH) a zaplatil nemalý súdny poplatok.“*

Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Pri určení finančného

zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku relevantnej časti napadnutého konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 25 Cb 142/2003 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou JUDr. J. F. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 120,23 €, t. j. za dva úkony 240,46 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 254,88 €. Keďže advokátka je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 303,31 €.

Podanie právnej zástupkyne sťažovateľky doručené ústavnému súdu 15. októbra 2010 nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal, rovnako nepriznal ani odmenu za ďalšie úkony uplatnené nad rámec sumy vypočítanej ústavným súdom, keďže ich nevyhodnotil ako účelne vynaložené.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2010